

חינוך לחיים

פרשת כי תצא

עומדים אנו בתחילת שנה ובאופן טבעי לכל אחד יש כח אחד שמקנן בכל אדם – העמוק שבכוחות. וכח כביר הוא. למעשים הוא מביא וגם את הדרך הוא מאיר, כי גם סייעתא דשמיא הוא מעורר: כח הרצון!!

‘אין דבר העומד בפני הרצון’ – ‘בדרך שאדם רוצה לילך – בה מוליכין אותו’ – ‘הבא ליטרה מסייעין אותו’ ועוד. כדי להצליח להגשים את רצונותינו מלמדנו גאון החינוך האדמו"ר מפיסצנה הי"ד דרך נפלאה לעליה, ע"י שימוש בכח הדמיון להצבת מטרות ויעדים להשגה וכך דבריו: "אם ברצונך לעבוד את ה' ולהעלות את עצמך מעלה, ולא תעמוד בשנת השבעים לחייך כביום הבר-מצוה שלך, עשה זאת איפוא, בכל שנה. עשה לך מטרה, צייר בעצמך, אם שמך ראובן למשל, איזה ראובן תהיה בשנה הבאה, מה יהיו השגותיו, עבודתו מידותיו וכל תכנו. והראובן הדמיוני יהיה לך למידה למדוד את עצמך בו, כמה חסר לך עוד לראובן הדמיוני, האם עבודתך ותיקון מעשיך של יום יום, יספיקו להשלים את הראובן של השנה הבאה..." ואם הגיעה השנה הבאה ומדדת את עצמך ולא הגעת אפילו לקרסולי הראובן של שנה חדשה, יהיה בעיניך שחם ושלוש לא הארכת ימים. כי רק הראובן אשר לפני שנה עדיין חי, ולא הראובן של שנה זו (כלומר, התבגרת טכנית, אך לא רוחנית). נאמר בפסוק 'ואברהם זקן בא בימים' - אברהם של היום, היה אברהם חדש של היום, ולא האברהם של אתמול". (צו וזירוז)

ובדרך דומה ויום יומית כתב גם בספרו 'חובת התלמידים' טוב שתכתוב לך על נייר את סדר כל היום... בכל יום תביט ברשימה של היום שלך אם לא חסרת אתמול מה, ואם נאנסת וזנחת...

כך יש לנהוג בבואנו לבנות את המשכן לה' שלנו. לא לטפס גבוה מידי אבל לישא את העיניים אל על ולשאוף! כי האדם עץ השדה – אל תפסיק לצמוח, לשגשג ולפרוח יותר ויותר. דוד המלך אומר 'מי יעלה בהר ה' – ולא בכדי, שכן עבודת ה' משולה לטיפוס בהר. כשם שהטיפוס אל מרומי ההר קשה מאוד. וישנן אבני נגף ומכשולים רבים בדרך, מכשולים המעכבים את המטפס ומאיימים להפילו מטה במדרון התלול. כך אף הטיפוס במעלה הר האלוקים כרוך בקשיים רבים, והמטפס ימצא בדרכו מיכשולים רבים, מכשולים אשר יקשו עליו את הדרך העולה בית קל. אולם צריך אתה המטפס במעלה ההר לזכור כי חובתך – יותר נכון לומר זכותך!! – לטפס אל על. כמובן שצריך לעשות זאת אחרי הכנה נכונה ולהתייעץ כראוי כדי שכל עמלו והשקעתו לא תרד לטמיון. להכין עצמו לקשיים העומדים לפניו, לשנן לעצמו ולזכור כי כל קושי עמו הוא מתמודד, כל אבן נגף אותה הוא עובר – מקדמים אותו אל הפיסגה. יתר על כן, כי ככל שמתגברים הקשיים, 'ככל שרגליו כבדות ונשימתו נעשית קשה יותר' - אות הוא כי הוא הולך וקרוב אל מחוז חפצו. כי 'כל הגדול מחברו – יצרו גדול הימנו'.

עוד עניין חשוב רואים בפרשתנו במצוות מעקה 'כי תבנה בית חדש' – כאשר אדם זכה להשגה חדשה ברוחניות, או שהוא גילה קומה חדשה אליה הוא יכול לטפס, 'ועשית מעקה לגגך' – עליו למצוא את הדרכים לגדור ולשמור את עצמו באותה המעלה, הכי גבוה שיש, בגג, 'ולא תשים דמים בביתך' – שאם לא תעשה כן, לבטח תיפול, וחלילה ייסורים יבואו עליך, להזכיר לך היכן אתה צריך לעמוד. ואל תאמר שלא צריך לדאוג, אני לא אפול ולא אשכח את מעלתי – 'כי יפול הנופל ממנו' – אתה הרי מכיר את היצר, אתה יודע כמה פעמים נפלת בעצתו, על כן תתאמץ במציאת תחבולות גדרות ופעולות שיובילו אותך היישר למטרה – לניצחון על היצר!!

וחובה לזכור להתקדם בעקביות ובהתמדה – צעד אחר צעד. ועצה טובה נתן ר' שמואל שמעלקא מניקלשבורג שכתב שאם הנושא מטען כבד ומרגיש שכובד המשא מקשה מאוד עליו אז בדמיון אומר אני יספיק עד העמוד הזה, ואח"כ ממשיך רק עד הבית הזה שאינו במרחק רב וכך נעשה לו יותר קל להתקדם עד שמגיע למחוז חפצו כך בעבודת ה' נזכור 'שובה ישראל עד ה' אלוך' דהיינו שעל האדם לעלות לאט לאט ממדרגה למדרגה, ולהיות תמיד בבחינת 'עד' כי כמו שלב יודע 'צרת נפשו', כן הוא יודע 'מתיקות נפשו' והכח והיכולת שיש לו, ויאמר לעצמו תדיר הלא להתחזק בעניין פלוני זה מילתא זוטרא היא ואינו קשה כ"כ, וכאשר יקיים קבלה זו ימשיך בדרך זו ולעשות עוד דבר קטן, עד שיזכה להגיע לתכלית השלמות ולמלאות חובתו בעולם הזה.

ונזכור את דברי החז"א 'דע לך כי בראשית הדרך מזמין השטן עיכובים ומכשולים לפני האדם, כי זו מנסיונות של בן אדם בארץ. אבל סוף האדם לנצח והבא לטהר מסייעין אותו' - בהצלחה.

לע"נ אבי מורי ר' חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

משה בירנבוים - birmoshe@gmail.com

(דע לך בני)